

Naziv originala:
Robert Ludlum's
THE BOURNE SANCTION
by Eric Van Lustbader

Copyright © Estate of Robert Ludlum 2008
Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-483-2

ROBERT
LADLAM

BORNOVA
SANKCIJA

napisao
Erik van Lustbader

Preveo Vladan Stojanović

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

*Sa zahvalnošću i ljubavlju,
za Dena i Lindu Džarijapku.*

ZAHVALJUJEM SE:

Neustrašivim reporterima *Egzajla*. Bornove moskovske avanture i Arkadinova priča u Nižnjem Tagilu bez njih ne bi postojale.
Gregu Vinteru zbog podataka o prevoženju postrojenja za tečni gas.
Henriju Morisonu za dragocene savete u svako doba.

PORUKA ČITAOCIMA:

Svesrdno se trudim da moji romani budu što verodostojniji.. Ne zaboravite da se susrećete s beletristikom. Tu i tamo sam pribegavao umetničkoj slobodi kad su u pitanju mesta, predmeti, pa čak i vreme. Činio sam to da bih vam ponudio što uzbudljiviju priču. Verujem da ćete uživati u vožnji i zanemariti sitna odstupanja.

Uvod

**KAŽNJENIČKA KOLONIJA BR. 13, NAJVIŠEG NIVOVA SIGURNOSTI,
NIŽNJI TAGIL, RUSIJA / KAMPIONE D'ITALIJA, ŠVAJCARSKA**

Četiri kažnjenika čekali su Borju Maksa. Naslonili su se na prljave kamene zidove zatvorskog dvorišta, kao da su otporni na hladnoću. Pušili su skupocene prokrijumčarene cigarete od oštrog, crnog, turskog duvana. Pričali su kao da nemaju pametnija posla od uvlačenja štetnog, kiselkastog dima u pluća. Izbacivali su ga iz sebe u oblačićima. Činilo im se da se stvrđavaju na ledenom vazduhu. Zvezde su sjale na nebu bez oblačka, nalik bezdanoj emajliranoj školjki. Veliki medved, Kočijaš, Veliki medved, Pegaz. Ista sazvežđa su sijala i iznad hiljadu kilometara daleke Moskve na jugu. Koliko se samo zatvorski život razlikovao od bleštavih, bučnih klubova na Trehgorni valu i Sadovničeskoj ulici.

Zatočenici kažnjeničke kolonije br. 13 su preko dana proizvodili delove za sjajni ruski tenk T-90. Pomisao o povratku sigurnom domu, ženi i deci omeđivala je njihove pređašnje živote, kao što su masivni zidovi Kažnjeničke kolonije najvišeg nivoa sigurnosti br. 13 omeđivali sadašnje. Zarađivali su novac lažući, varajući, krađući, iznuđujući, ucenjujući, mučeći i ubijajući – zato što ništa drugo nisu znali. Podrazumevalo se da su dobri u tome, inače ne bi bili živi. Živeli su van civilizacije, mimo većine. Pomisao na povratak toploj, poznatoj ženi, slatkim kolačima, kupusu, gulašu i žestokoj votki pružala im je utehu i budila čežnju. Nostalgija ih je ispunjavala sigurnošću, koliko i tetovaže, simbol mračne profesije.

Mek zvižduk preseče mraznu noć. Zbrisao je kažnjeničke uspomene kao terpentini uljanu boju. Noć izgubi sve nijanse, postade plava i crna kad se Borja Maks pojavio. Bio je pravi div. Od prvog dana robije je po čitav sat dizao tegove, nakon čega bi sat i po preskakao konopac. Uživao je zavidan ugled među hiljadu i pet stotina zatočenika kolonije broj 13, zahvaljujući poslu plaćenog ubice za Kazansku, ogranak ruske *gruperovke*, organizacije za prodaju droge i prokrijumčarenih automobila. Stražari su ga se plašili i prezirali. Loš glas ga je pratio kao senke sumrak. Podsećao je na središte uragana, obavijeno snažnim vetrovima nasilja i smrti. Njegova poslednja žrtva je bio peti član, sad četvoročlane grupe. Preostala četvorica su znala da su im dani u Koloniji br.13. odbrojani ako se ne otarase Maksa, bez obzira na pripadnost Kazanskoj.

Osmehnuli su se budućoj žrtvi. Jedan mu je ponudio cigaretu. Drugi je pripalio. Maks se nagnuo napred. Skupio je šake da se majušni plamičak ne bi ugasio na vetru. Dvojica su ga zgrabila za čelične ruke, dok je onaj s cigaretom potegao improvizovani nož, krišom iskovan u zatvorskoj fabrici. Nišanio je Maksov stomak. On je u poslednjem trenutku skrenuo oštricu, vanredno preciznim udarcem ruke. Čovek sa šibicom je pogodio Maksa aperkatom u otkrivenu bradu.

Maks se zatetura unazad na grudi dvojice koji su ga držali za ruke. Istovremeno je teškom petom leve čizme pogodio gornji deo stopala jednog od njih. Oslobodio je levicu. Izvio se u oštroj luk i zario svinuti lakat u rebra čoveka koji ga je držao za desnicu. Oteo se napadačima i leđima naslonio na zid. Sve se dešavalo u dubokoj senci zatvorskog zida. Četvorka je zbila redove. Rešili su da ga ubiju po svaku cenu. Onaj s nožem je isprednjačio za korak. Jedan od napadača navuče traku od izuvijanog metala na zglobove.

Bitka je počela uz uzdahe bola i napora, potoke znoja i krvi. Maks je bio snažan i lukav. Svakim potezom je opravdavao stečeni ugled. Ovog puta se namerio na spremne i odlučne neprijatelje. Čim bi bacio jednog na kolena, drugi bi zauzeo njegovo mesto. Stalno se tukao s dvojicom, dok su se druga dvojica odmarala i pripremala za napad. Četvorka je znala s kim ima posla. Računali su da neće savladati Maksa u prvom ili drugom naletu. Planirali su da ga iscrpu u smenama. Odmaraće se. Protivniku neće pružiti takvu priliku.

Bornova sankcija

Činilo se da će sprovesti nemilosrdni plan. Neumorno su napadali, krvavi i izubijani. Maks pogodi jednog napadača – onog sa improvizovanim nožem – u grlo, ivicom dlana. Slomio mu je hrskavicu grkljana. Zateturao se i pao u ruke saboraca. Dahtao je kao riba na suvom. Oteo mu je nož iz ruke. Zakovrnio je očima i pao. Preostala trojica jurnuše na njega, gonjeni krvoločnim besom.

Iznenadni juriš zamalo što nije probio Maksovu odbranu. Pobrinuo se za napadače s hladnom delotvornošću. Okrenuo se nabreklih mišića, izloživši im levu stranu, da bi bio manja meta. Nožem je sekao i ubadao. Nije prodirao duboko, ali im je pustio dosta krvi. Na taj način je parirao njihovoj nameri da ga iscrpu. Umor je jedna stvar, a gubitak značajne količine krvi, nešto sasvim drugo.

Jedan od napadača jurnu napred. Okliznuo se na sopstvenu krv, što je Maksu omogućilo da ga obori na tle. Onaj sa improvizovanim bokserom je iskoristio taj trenutak da ga udari metalnim oružjem po vratu. Maks namah ostade bez snage i daha. Treći napadač ga je snažno potkačio. Oborio bi ga na tle da iz mraka nije izronio stražar. Razdvojio je zatvorenike, vešto mašući teškim drvenim pendrekom, mnogo efikasnijim od sitnih komada obrađenog metala.

Nekome se rame razdvojilo i slomilo, pod majstorski zavitlanim pendrekom. Potkačio je drugog napadača, postrance u glavu. Treći se dao u bekstvo. Pendrek ga je pogodio u treći pršljen. Smrskao ga je, lomeći mu kičmu.

„Šta to radiš?“, prozbori Maks, kad je prikupio nešto daha. „Pretpostavljam sam da su kopilani potkupili sve stražare.“

„Nego šta su.“ Stražar zgrabi Maksa za lakat. „Ovuda“, pokazao je blistavim krajem pendreka u tamu.

Maks ga sumnjičavo odmeri. „To nije put ka ćelijama.“

„Hoćeš li da se izbaviš odavde?“, reče stražar.

Maks klimnu, u znak pristanka. Grabili su zatvorskim dvorištem. Stražar se šunjao priljubljen uza zid. Maks ga je pratio u stopu. Kretali su se krajnje proračunato, da bi izbegli svetlosne snopove reflektora. Hteo je da zna ko je ovaj stražar, ali mu je bilo jasno da nema vremena za raspitivanje. Sem toga, u podsvesti je odavno očekivao ovako nešto. Znao je da njegov šef, glavešina Kazanske, neće dopustiti da istrune u Koloniji br. 13, zato što je previše vredan da bi proveo ostatak života

iza rešetaka. Ko će zameniti legendarnog Borju Maksa? Niko izuzev Leonida Arkadina. Problem je u tome što niko od Maksovih prijatelja i poznanika nije uspeo da sretne tajanstvenog Arkadina ili da vidi njegovo lice i što on ne bi radio za Kazansku, ili neku drugu porodicu. Bio je slobodnjak, poslednji iz izumrle vrste. Maks je sumnjao u njegovu postojanje. Odrastao je uz priče o babarogama obdarenim raznovrsnim i nepojmljivim moćima. Rusi, iz perverzних razloga, vole da plaše decu strašnim pričama. Maks, mora se reći, nikad nije verovao u te ale i vrane. Nikad ih se nije plašio. Nije imao nijedan razlog da zazire od utvare poput Leonida Arkadina.

Stražar je otvorio vrata na sredini zida. Kliznuli su kroz njih, baš kad je svetlosni snop prešao preko dela zida, uz kog su do maločas bili priljubljeni.

Posle nekoliko skretanja su se našli u odaji za tuširanje. Iz nje je vodio jedan od dva izlaza iz zatvorskog krila. Maks nije imao pojma kako će ga stražar provesti kroz vrata i kapije. Nije traćio vreme u pokušajima da predvidi njegove poteze. Dosad se vrlo dobro snalazio. Zašto bi ubuduće bilo drugačije? Bilo mu je jasno da ima posla s profesionalcem. Prvo, ušao je u najčuvaniji deo zatvora. Drugo, dobro je poznavao zatvorski kompleks. Odobravao je šefov izbor.

Dok su koraćali kao ulazu u odaju za tuširanje, Maks ga je pitao: „Ko si ti?“

„Nije važno kako se zovem“, odvrati stražar. „To se ne može reći za identitet mog poslodavca.“

Maks je upijao svaku reč u neprirodno tihoj i mirnoj zatvorskoj noći. Stražar je govorio savršenim ruskim, ali nije lićio na Rusa, Gruzina, Čećena ili Azerbejdžanca. Bio je sitniji od Maksa, ali se to moglo reći za većinu ljudi. Imao je čvrsto telo i proraćunate, energićne kretnje. Odisao je nesvakidašnjom, vešto zauzdanom snagom. Činio je samo neophodne pokrete, trošći minimalne kolićine energije. I Maks je pripadao toj vrsti ljudi. S lakoćom je ćitao znake koji bi većini promakli. Stražar je imao svetle oći i smrknuto lice. Delovao je usredsrećeno, kao hirurg u operacionoj sali. Gusta svetla kosa bila mu je podšišana u stilu koji Maks ne bi prepoznao da nije bio strastveni ćitalac stranih ćasopisa i ljubitelj filmova. Pomislio bi da je stražar Amerikanac da nije znao da je to nemoguće. Njegov šef nije zapošļjavao Amerikance.

Bornova sankcija

„Znači da te je Maslov poslao“, reče Maks. Dimitrij Maslov je bio glavešina Kazanske. „Samo da znaš, bilo je krajnje vreme. Petnaest meseci u ovom zatvoru vrede kao petnaest godina.“

Kad su stigli nadomak tuševa, stražar udari Maksa postrance, pendrekom u glavu. Preneraženi robijaš pade na goli, betonski pod kupatila. Zaudarao je na buđ, sredstva za dezinfekciju i štokave muškarce.

Stražar je krenuo ka njemu, opuštено kao da je u večernjoj šetnji, s devojkom pod rukom. Pomalo lenjo je zamahnuo pendrekom. Pogodio je Maksa u levi biceps, dovoljno jako da ga natera na uzmak prema tuševima koji su virili iz vlažnog zida. Maks nije navikao da beži pred stražarom, ili bilo kim drugim. Iskoračio je i dočekao pendrek snažnom podlakticom. Prodro je unutar stražareve odbrane, odakle je mogao nešto preduzeti.

U levici je stiskao improvizovani nož. Preteći ga je isturio prema stražaru. Kad se ovaj pokrenuo da blokira napad, zarezao je nagore, ka nezaštićenom mesu. Gađao je splet vena i tetiva na unutrašnjoj strani zgloba. Obogaljio bi mu ruku da je pogodio željeno mesto. Stražarevi refleksi su bili jednako brzi. Promašio je i isekao rukav stražareve kožne jakne. Oštrica nije prodrila u kožu, kao što je očekivao. Maks je imao dovoljno vremena da zaključi da je jakna sigurno postavljena kevlarom ili nekim drugim neprobojnim materijalom, pre nego što mu je stražar žuljevitim dlanom izbio oružje iz ruke.

Sledeći udarac ga je naterao na uzmak. Zgazio je u jedan od otvora za odvod vode. Peta mu je propala, nakon čega ga je stražar udario čizmom u koleno. Čuo je grozni zvuk trenja kosti o kost. Desna noga popusti pod njim.

Stražar se približavao, govoreći: „Nije me poslao Dimitrij Maslov, već Pjotr Zilber.“

Maks se borio da iščupa obamrlu petu iz odvoda. „Ne znam o čemu govoriš.“

Stražar ga ščepa za košulju. „Ubio si njegovog brata, Alekseja, jednim hicem u potiljak. Plutao je potrbuške po reci Moskvi.“

„To je bio posao“, odvrati Maks. „Samo posao.“

„Dobro, ali znaj da je ovo lično“, reče stražar i zabi koleno Maksu u međunožje.

Robijaš se presavi u struku. Udario je stražara glavom u bradu, kad se sagnuo da ga uspravi. Krv iz pregrizhenog jezika poteče iz stražarevih usta.

Maks iskoristi trenutnu prednost da zarije pesnicu u stražarevu slabinu, odmah iznad bubrega. Izbečio je oči – to je bio jedini znak da je osetio bol – i udario Maksa u skrhanu koleno. Robijaš pade na beton i ostade na njemu. Stražar ga je ponovo udario dok se borio da savlada bol u kolenu. Rebra su mu popucala. Licem je nalegao na smrdljivi betonski pod. Ležao je ošamućen, nemoćan da ustane.

Stražar čučnu kraj njega. Maks oseti izvesno olakšanje, pri pogledu na bolnu grimasu na njegovom licu. To je bila slaba uteha.

„Imam para“, procedi Maks slabašnim glasom. „Zakopane su na sigurnom mestu, gde ih niko neće naći. Odvešću te do njih ako me izvedeš odavde. Uzmi polovinu, više od pola miliona američkih dolara.“

Ovo je razljutilo stražara. Maks dobi udarac po uvetu i pred očima mu zaikri. Bol mu je razarao lobanju. Za svakog drugog bi bio nepodnošljiv. „Misliš li da sam kao ti? Da ne znam za odanost?“ Pljunuo je Maksa u lice.

„Jadni moj Makse. Grdno si se prevario kad si ubio klinca. Ljudi poput Pjotra Zilbera nikad ne zaboravljaju. Dovoljno su moćni da pomere mora i planine, ako hoće.“

„Dobro“, prošapta Maks, „uzmi sve što imam. Više od milion dolara.“

„Pjotr Zilber traži tvoju smrt, Makse. Došao sam da ti to kažem i da te ubijem.“ Izraz lica mu se neznatno promenio. „Ali prvo...“

Istegnuo je Maksovu levicu. Uhvatio ga je za zglob i prikovao za hrapavi beton. Potegao je oštre baštenske makaze.

Strašna alatka prenu Maksa iz letargije. „Šta to radiš?“

Stražar dohvati Maksov palac, sa istetoviranom lobanjom, kakvu je imao i na grudima. Simbolizovala je Maksov visoki položaj u eliti ubica.

„Pjotr Zilber je želeo da saznaš ko je naručio tvoju smrt. Nije se zustavio na tome, zatražio je dokaz da više nisi među živima, Makse.“

Postavio je makaze na koren Maksovog palca. Stisnuo je ručke. Maks ispusti krkljav, prigušen vapaj, kao beba.

Stražar stavi isečeni palac u četvrtasti navoštteni papir, kao iskusni mesar. Gurnuo je trofej u plastičnu kesu.

„Ko si ti?“, procedio je Maks.

Bornova sankcija

„Zovem se Arkadin“, reče stražar. Raskopčao je košulju, otkrivajući dva istetovirana svećnjaka na grudima. „Ti me možeš zvati Smrt.“

Arkadin gracioznim pokretom slomi Maksu vrat.

Jasno, alpsko sunce je obasjavalo Kampione d'Italiju, majušnu italijansku enklavu veličine kvadratnog hektara unutar Švajcarske, države koja funkcioniše kao dobro održavani satni mehanizam. Mestašce je, zahvaljujući neuporedivom položaju na istočnoj obali jezera Lugano, bilo pitoreskno i prijatno za život. Bio je to poreski raj poput Monaka, u kom su bogati ljudi, vlasnici veličanstvenih vila, provodili vreme kockajući se u kazinu Kampione. Novac i dragocenosti su držali u švajcarskim bankama, čuvenim po poslovnosti i diskreciji. U njima je njihov kapital bio van domašaja pohlepnih poreskih uprava.

Pjotr Zilber je odabrao ovo malo poznato, idilično mestašce za mesto prvog susreta s Leonidom Arkadinom. S plaćenim ubicom je kontaktirao preko posrednika, iz više razloga. Još na početku karijere je naučio da čovek ne može biti dovoljno oprezan. Rođen je i odrastao u porodici punoj tajni. Išao je kroz život opterećen teškim bremenom odgovornosti.

Stajao je na uzvisini iznad Vija Totonea. Uživao je u zapanjujućem pogledu na crvenosmeđe krovove planinskih kuća i gostionica, palmama oivičeni gradski trg, kristalno bistre vode jezera, planine i padine zaogrnutе maglenim pokrovom. Sedeo je u sivom BMW-u i osluškivao udaljeni zov brodskih motora, koji su ostavljali bele brazde na mirnoj vodi. Razmišljao je o putovanju koje mu predstoji. Dočepao se važnog dokumenta. Bio je na početku puta dugim lancem poverenika..

Cepteo je od uzbuđenja. Stresao se od pomisli na pohvale kojima će ga obasuti svi, pa i njegov otac. Stigao je nadomak velike pobede. Arkadin ga je pozvao s moskovskog aerodroma. Obavestio ga je da je operacija uspešno okončana i da nosi fizički dokaz, koji je Pjotr tražio.

Mnogo je rizikovao kad je udario na Maksa, ali nije imao izbora. Ubio je njegovog brata. Da li je trebalo da okrene drugi obraz i oprostí naneseo zlo? Znao je, bolje no iko drugi, koliko otac insistira na životu u senci, u dubokoj ilegali, ali je osveta ubijenog brata vredela

svakog rizika. Obavio je posao preko posrednika, baš kao što bi učinio i njegov otac.

Okrenuo se kad je čuo zvuk snažnog automobilskeg motora. Video je tamnoplavi *mercedes*. Grabio je ka vidikovcu.

Uskoro će se izložiti neizbežnom riziku. Leonid Arkadin je uspeo da uđe u Koloniju br. 13 u Nižnjem Tagilu i ubije Borju Maksa. To ga je preporučilo za sledeći zadatak. Otac se godinama ustezao da ga preduzme. Pružila mu se šansa da uradi nešto što njegov stari nije mogao. Sadržaj dokumenta kog se dočepao govorio je da više nema mesta oprezu.

Mercedes se zaustavio pored BMW-a. Muškarac svetle kose i još svetlijih očiju izade iz automobila. Kretao se kao tigar. Nije bio naročito krupan, ni nabildovan, kao većina pripadnika ruskih *gruperovki*. Pjotru nije promaklo da svakim pokretom odašilje tihu pretnju. Od detinjstva je imao posla s opasnim ljudima. U jedanaestoj godini je ubio čoveka koji mu je napao majku. Učinio je to bez trunke oklevanja, inače bi njegova mati tog popodneva izdahnula pod nožem ubice, na Azerbejdžanskom bazaru. Tog ubicu, kao i sve posle njega, poslao je Semjon Ikupov, očev dušmanin, čovek koji sad sedi u svojoj vili na Vijale Marko Kampioneu, nedaleko od vidikovca.

Nisu se pozdravili, niti su se oslovili po imenu. Arkadin izvadi aktovku od nerđajućeg čelika, koju mu je Pjotr poslao, a Pjotr izvadi istu takvu iz BMW-a. Obavili su razmenu na haubi *mercedesa*. Muškarac je poređao aktovke jednu pored druge. Otključao ih je. Arkadinova je sadržala Maksov odsečeni palac, u plastičnoj kesi i voštanom papiru. Pjotrova je sadržala trideset hiljada dolara u dijamantima. Arkadin je naplaćivao svoje usluge samo u toj moneti.

Ubica je strpljivo gledao u pravcu jezera, kao da je želeo da bude na jednom od brodova koji su se otiskivali od obale, dok je Pjotr izvadio i odmotao prst. Maksov palac se malčice smežurao na putu. Vonjao je na način poznat Pjotru Zilberu. Sahranio je dosta rođaka i prijatelja. Okrenuo je tetovažu prema suncu i izvukao malu lupu. Pažljivo je osmotrio crtež.

Konačno je odložio uveličavajuće staklo. „Da li je pružio veliki otpor?“

Arkadin se okrenuo da bi ga pogledao u oči. Netremice je posmatrao Pjotra. „Ne naročito.“

Bornova sankcija

Pjotr klimnu. Bacio je palac preko ograde vidikovca i praznu aktovku za njim. Arkadin je ovo protumačio kao zaključenje ugovora. Posegnuo je za paketom punim dijamanta. Otvorio ga je i izvadio lupu za nakit. Ispitao je nasumice izabrane kamenčiće okom iskusnog stručnjaka.

Klimnuo je, zadovoljan kvalitetom i bojom pregledane robe. Pjotr reče: „Da li bi hteo da zaradiš tripot toliko?“

„Ja sam veoma zaposlen čovek“, zagonetno će Arkadin.

Pjotr blago nakrivi glavu. „Ne sumnjam u to.“

„Prihvatam se samo zanimljivih zadataka.“

„Da li Semjona Ikupova smatraš zanimljivim?“

Arkadin se nije ni mrdnuo. Prošla su dva sportska automobila. Vozili su uzbrdo kao da se takmiče u Le Manu. Arkadin je progovorio iz oblaka izduvnih gasova: „Verovatno smo se slučajno našli usred majušne kneževine u kojoj on živi.“

„Vidiš?“, osmehnu se Pjotr. „Znam koliko imaš posla.“

„Dve stotine hiljada“, reče Arkadin. „Uobičajeni uslovi.“

Pjotr je očekivao Arkadinovu tarifu. Klimnuo je. „Bićeš isplaćen po isporuci.“

„Dogovoreno.“

Pjotr otvori prtljažnik BMW-a. Izvadio je još dve aktovke. Iz jedne je izvadio dijamante vredne stotinu hiljada dolara. Stavio ih je u aktovku na haubi *mercedesa*. Iz druge je izvadio fasciklu s dokumentima. Predao je Arkadinu. U njoj je bila satelitska mapa s preciznom lokacijom Iku-povljeve vile, spisak telohranitelja i kompletni planovi vile, električnih instalacija, rezervnih izvora energije i svi podaci o rasporedu i načinu rada sigurnosnih naprava.

„Ikupov je u vili“, reče Pjotr. „Na tebi je da pronađeš način da prodreš unutra.“

„Čućemo se.“ Arkadin je pregledao dokumenta i postavio nekoliko pitanja. Nakon toga ih je gurnuo u aktovku preko dijamanta. Pažljivo je ostavio na suvozačko sedište.

„Sutra, u isto vreme, na istom mestu“, reče Pjotr, kad je Arkadin seo za volan.

Motor *mercedesa* zaprede. Arkadin je ubacio u brzinu. Kliznuo je na put. Pjotr poče da zaobilazi BMW. Čuo je škripu kočnica i negodovanje

motora. Okrenuo se na vreme da vidi kako se *mercedes* zaleće na njega. Šta to, do đavola, radi? pitao se. Sa zakašnjenjem se dao u trk. *Mercedes* ga je udario. Rešetka hladnjaka ga je prikovala za BMW.

Kroz veo agonije je gledao kako Arkadin izlazi iz automobila. Nešto u njemu je popustilo, utonuo je u tamu.

Došao je sebi u radnoj sobi obloženoj drvenim pločama, blistavoj od bronzanim ukrasa, i zastrtoj isfahanskim tepisima živih boja. Sto i stolica od orahovine bili su van njegovog vidnog polja, baš kao i golemi panoramski prozor s kog je pucao pogled na iskričave vode Luganskog jezera i maglom zaogrnutu planinu iznad njega. Sunce se spuštalo ka zapadu, bacajući duge senke boje svežih modrica po vodi i u belo okrećenim zidovima Kampione d'Italije.

Vezali su ga za običnu drvenu stolicu. Odskakala je od bogatstva i moći u okruženju, koliko i on. Trznuo se od bola, kad je pokušao da duboko udahne i spustio pogled na zavoje na grudima. Shvatio je da je polomio bar jedno rebro.

„Konačno ste se povratili iz zemlje mrtvih. Nakratko sam se zabrinuo.“

Pjotr je okrenuo glavu zanemarujući bol. Činilo mu se da mu svaki mišić u telu gori. Nije mogao da se odupre radoznalosti. Ujeo se za usnu i okrenuo glavu sve dok nije ugledao govornika, oniskog čoveka zdepastih ramena. Natakao je naočari okruglih stakala, preko krupnih, vodnjikavih očiju. Na osunčanom temenu, nabranom kao pašnjak i izbrazdanom borama, nije bilo nijedne vlasi kose. Retko čupave obrve kao da su se trudile da nadoknade golotinju lobanje. Ličio je na prevrtljivog turskog trgovca s Levanta.

„Semjon Ikupov“, reče Pjotr. Zagrcnuo se i zakašljao, kao da su mu usta pune suve vate. Osećao je slankasto-bakarni ukus sopstvene krvi. Teško je gutao vazduh.

Ikupov je mogao da se pomeri, tako da Pjotr nije morao da se okreće da bi ga video, ali nije hteo. Samo je spustio pogled na gomilu papira. „Arhitektonski planovi moje vile su tako potpuni da sam, njima zahvaljujući, otkrio dosad nepoznate odaje. Na primer, nisam znao za prostoriju ispod podruma.“ Šetao je zdepastim kažiprstom preko plana.

„Pretpostavljam da ne bi bilo lako dopreti do te prostorije, ali bi se trud isplatio.“

Naglo je podigao glavu i prostrelio Pjotra pogledom. „To bi, na primer, moglo biti savršeno mesto za tvoje utamničenje. Siguran sam da ni najbliži susedi ne bi čuli tvoje krike.“ Osmehnuo se, skupljajući zapanjujuću količinu energije. „*Vrištaćeš*, Pjotre, to ti obećavam.“ Osvrtao se oko sebe. Tražio je nekog pogledom. „Hoćemo li, Leonide?“

Arkadin se pojavio u Pjotrovom vidokrugu. Zgrabio je zatočenikovu glavu jednom rukom. Drugom ga je stisnuo za sastav vilice. Pjotr nije imao druge nego da otvori usta. Arkadin je metodično pregledao zatočenikove zube. Pjotr je znao da traži lažni zub pun tečnog cijanida, pilulu za samoubistvo.

„Svi su njegovi“, reče Arkadin i pusti Pjotra.

„Zaista bih hteo da znam“, reče Ikupov, „kako si nabavio ove planove, Pjotre?“

Zatočenik je ćutao, čekajući neizbežno. Zadrhtao je. Zubi su mu cvokotali.

Ikupov dade znak Arkadinu. On obmota gornji deo zatočenikovog tela debelim čebetom. Domaćin donese izrezbarenu stolicu od trešnjevog drveta. Namestio je ispred Pjotra i seo na nju.

Nastavio je, kao da nije očekivao odgovor. „Moram da priznam da si pokazao zavidnu inicijativu. Pametni dečak je uzrastao u još pametnijeg muškarca.“ Ikupov slegnu ramenima. „Nisam iznenađen. Slušaj me dobro. Znao sam ko si. Da li si zaista mislio da ćeš me prevariti stalnom promenom imena? Uznemirio si osinje gnezdo. Zato nemoj da se čudiš ako te neka od njih ubode, više puta.“

Nagnuo se prema Pjotru. „Koliko god tvoj otac i ja prezirali jedan drugog, činjenica je da smo odrasli zajedno. Nekad smo bili bliski kao braća. Baš tako. Neću te lagati, iz poštovanja prema njemu. Tvoj hrabri poduhvat neće imati lep kraj. Uistinu, od samog početka je bio osuđen na propast. I znaš li zašto? Ne moraš da odgovoriš, zaista ne moraš. Izdala te je sklonost zemaljskim zadovoljstvima, Pjotre. Divna devojka s kojom si poslednjih šest meseci delio postelju je moje vlasništvo. Znam da misliš da to nije moguće, zato što si je temeljno proverio, to je tvoj način rada. Predvideo sam sve tvoje poteze. Pobrinuo sam se da dobiješ zadovoljavajuće odgovore.“

Pjotr se zagledao u Ikupovljevo lice. Nije mogao da se obuzda. Zubi su mu opet cvokotali.

„Molio bih te da doneseš čaj, Filipe“, reče Ikupov nevidljivoj osobi. Vitki mladić minut kasnije postavi engleski srebrni komplet za čaj na niski stočić pored Ikupovljeve desnice. Domaćin je, kao najsrdačniji ujak nasuo i zašećerio čaj. Prineo je porculanske šoljice Pjotrovim poplavelim usnama i rekao: „Popij malo čaja, molim te. Za tvoje dobro.“

Pjotr je netremice zurio u Ikupova. Ovaj nastavi: „O, da, jasno mi je.“ Otpio je gutljajčić iz šolje da bi ubedio gosta da je u njoj samo čaj. Ponovo je ponudio topli, mirišljavi napitak. Rub šoljice je udario Pjotra po zubima. Konačno je počeo da pije. Isprva lagano, a zatim halapljivo. Ikupov vrati praznu šoljicu na tacnu. Pjotr je sad slabije drhtao.

„Da li ti je bolje?“

„Biće mi bolje“, reče Pjotr, „kad odem odavde.“

„Pa, bojim se da se to neće skoro dogoditi“, reče Ikupov, „možda i nikad. Izuzev ako mi ne kažeš ono što želim da znam.“

Približio je stolicu. Izraz brižnog ujaka je netragom nestao. „Ukrao si nešto što mi pripada“, rekao je. „Želim da mi to vratiš.“

„Nikad ti nisu pripadali. Ukrao si ih.“

Pjotr je odgovorio s toliko ljutine da je Ikupov rekao: „Tvoj osnovni problem je što me mrziš onoliko koliko voliš svog oca. Nikad nisi naučio da su mržnja i ljubav u osnovi isti i da se osobom koja voli može manipulirati, baš kao i onom koja mrzi.“

Pjotr je skupio usta, kao da Ikupovljeve reči imaju kiseo ukus. „Kako god, sad je kasno da išta preduzmeš. Dokument je već na putu.“

Starac naglo promeni držanje. Lice mu se stisnu kao pesnica. Sitno telo se nape kao luk spreman za odapinjanje. „Gde si ga poslao?“

Pjotr samo ćutke slegnu ramenima.

Ikupovljevo lice potamne od gneva. „Misliš da ne znam ništa o putevima kojima u poslednje tri godine šalješ informacije i materijal? Tim putem ćeš poslati ukradenu informaciju svom ocu, gde god da je.“

Pjotr se prvi put nasmeja, otkad je povratio svest. „Da znaš nešto važno o mojim informacionim kanalima, dosad bi presreo dokument.“

Ikupov povraća ledenu kontrolu nad osećanjima.

„Rekao sam ti da razgovorom nećemo ništa postići“, dobaci Arkadin, sa svog mesta iza Pjotrove stolice.